

Afkast af fast realkapital på vej ned

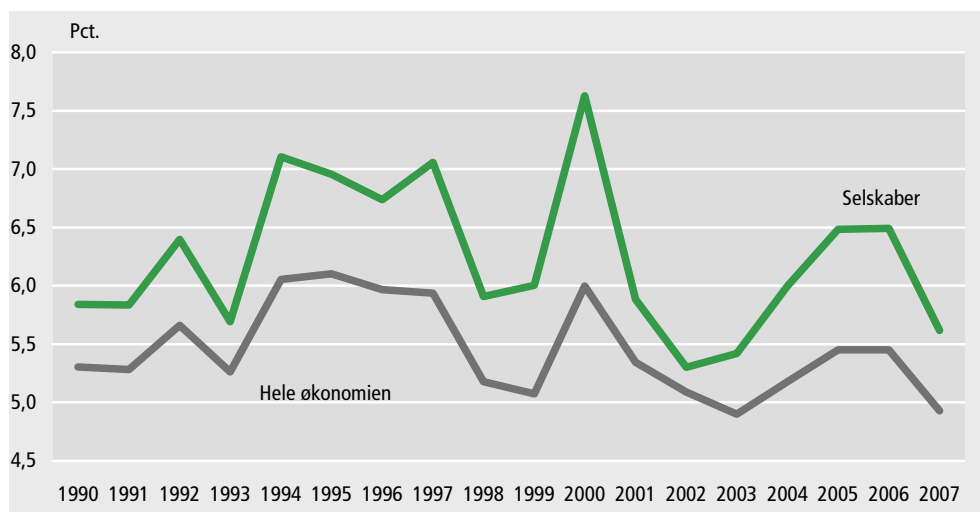
*Fald i nettoafkastraten
til 5,6 pct. i 2007*

Afkastet af den faste realkapital, fx erhvervsejendomme, boliger, transportmidler, maskiner, er i 2007 på retur efter en række år med stigende afkast. For selskaber er afkastet – målt ved nettoafkastraten – faldet fra 6,5 pct. i 2006 til 5,6 pct. i 2007. Faldet skyldes både en stagnerende udvikling i nettooverskuddet af produktionen og en øget indsats af kapital, som skal forrentes. En forklaring på det stigende omfang af investeret fast realkapital er muligvis de seneste års relative høje afkast, som kan have øget investeringslysten.

*Stigning for selskaberne
frem mod 2005*

Faldet i nettoafkastraten for selskaberne i 2007 sker efter en stagnation i 2006 og en periode fra 2002 til 2005, hvor forrentningen af den faste realkapital har været stigende. Perioden 2004 til 2007 er kendetegnet ved høj vækst i både BNP og investeringer. Det høje investeringsomfang de seneste år har resulteret i en betydelig realvækst i den faste realkapital, specielt de seneste to år.

Nettoafkastrate for selskaber og hele økonomien

*Relativt stabilt niveau
for nettoafkastraten*

I perioden fra 1990 til 2007 har nettoafkastraten for selskaberne svinget omkring 6,2 pct., yderpunkterne er henholdsvis 5,3 pct. i 2002 og 7,6 pct. i 2000. Nettoafkastraten for hele økonomien har nogenlunde fuldt udviklingen for selskaberne, hvilket kan henføres til at selskaberne – målt ved nettobeholdningen af fast realkapital – ejer omkring halvdelen af den samlede faste realkapital. Niveauet for nettoafkastraten for husholdningssektoren – som ejer omkring en tredjedel af den faste realkapital – er ikke markant forskelligt fra niveauet i selskabssektoren, dog kan år til år udviklingen være afvigende.

*Fortolkning af
nettoafkastraten*

Nettoafkastraten udtrykker det økonomiske afkast til ejerne af den faste realkapital, dvs. virksomhedernes overskud i forhold til nettobeholdningen af fast realkapital.

Nettoafkastraten er således et udtryk for forrentningen af netto beholdningen af fast realkapital, når der er taget hensyn til aflønning af ansatte, produktions skatter, netto, og udgifter til den faste realkapitals vedligeholdelse. En høj nettoafkastrate er udtryk for, at ejerne af den faste realkapital opnår en høj forrentning af deres aktiver. Netto beholdningen af fast realkapital er en beregnet markedsværdi af samfundets samlede produktionsudstyr, som består af erhvervsbygninger, maskiner, boliger, software, transportmidler, mv.

Omfang og begrænsninger

Nettoafkastraten af fast realkapital beregnes som nettooverskud af produktionen divideret med netto beholdningen (primo), begge opgjort i løbende priser. Nettoafkastraten kan beregnes for både institutionelle sektorer (fx selskaber og husholdninger inklusive NPISH) og erhverv. Nettoafkastraten for sektoreren *offentlig forvaltning og service* er pr. konvention lig med nul og trækker således gennemsnittet for økonomien ned.

Nettoafkastrate og fast realkapital

	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*	2007*	2008*
	nettoafkastrate, pct.										
Hele økonomien ¹	5,3	6,1	6,0	5,3	5,1	4,9	5,2	5,5	5,5	4,9	..
heraf Selskaber	5,8	7,0	7,6	5,9	5,3	5,4	6,0	6,5	6,5	5,6	..
heraf Husholdninger inkl. NPISH	6,4	7,1	5,8	6,5	6,5	5,8	5,7	5,8	5,8	5,6	..
	løbende priser, mia. kr.										
Netto beholdning i alt, primo	2 714	3 192	3 781	3 989	4 111	4 211	4 355	4 455	4 619	4 855	5 193
Selskaber	1 277	1 573	1 930	2 047	2 121	2 178	2 265	2 321	2 408	2 529	2 706
Husholdninger inkl. NPISH	1 080	1 206	1 376	1 432	1 489	1 522	1 570	1 603	1 658	1 751	1 881
Offentlig forvaltning og service	357	412	475	510	502	511	519	532	553	574	606
Netto beholdning i alt, primo	2 714	3 192	3 781	3 989	4 111	4 211	4 355	4 455	4 619	4 855	5 193
Maskiner og inventer	353	427	483	497	519	523	535	546	555	583	622
Transportmidler	117	142	183	198	210	217	232	234	232	236	245
Boliger	1 242	1 395	1 611	1 658	1 720	1 769	1 822	1 868	1 945	2 063	2 226
Erhvervsbygninger	697	814	944	1 046	1 051	1 069	1 100	1 107	1 158	1 211	1 281
Anlæg	280	380	502	526	545	560	590	620	644	673	720
Software mv.	25	33	58	64	67	74	77	81	85	89	99
	kædede værdier, 2000-priser, mia. kr.										
Netto beholdning i alt, primo	3 415	3 563	3 781	3 837	3 883	3 924	3 960	3 998	4 044	4 129	4 223
Maskiner og inventer	380	437	483	496	506	515	519	526	534	561	594
Transportmidler	151	157	183	191	198	205	209	211	214	213	215
Boliger	1 547	1 559	1 611	1 630	1 642	1 654	1 672	1 697	1 732	1 778	1 828
Erhvervsbygninger	942	935	944	953	963	967	970	972	973	984	996
Anlæg	389	451	502	504	507	511	514	514	511	510	507
Software mv.	18	29	58	63	67	72	77	81	85	90	95

Anm.; Stambesætninger er indeholdt i Maskiner og inventer. NPISH angiver non-profit institutioner.

* Angiver foreløbige tal.

¹ Nettoafkastraten for offentlig forvaltning og service er per konvention nul og trækker således gennemsnittet ned for hele økonomien.

Mere information

I serien *Nationalregnskab og Betalingsbalance 2007:14* (Statistiske Efterretninger) findes tidsserier for opgørelsen af produktionsudstyret i form af fast realkapital. Der findes også dokumentation og metodebeskrivelse for beregningen af fast realkapital. Tidsserier med fast realkapital på 53, 27 og 9 erhverv, institutionelle sektorer samt for hele økonomien findes på www.dst.dk/stattabel/499.

Kilder og metode

Opgørelsen af fast realkapital finder sted enten med udgangspunkt i værdisætning af fysiske beholdninger eller ved PIM (*Perpetual Inventory Method*). Værdisætning af fysiske beholdningsstørrelser er benyttet for transportmidler samt helt overvejende for boliger og andet byggeri. PIM benyttes til opgørelse af maskiner og inventar, anlæg og software mv. Se en mere udførlig beskrivelse af kilder og metode på www.dst.dk/varedeklaration/72288.

Næste offentliggørelse

Fast realkapital 2009 udkommer uge 45 i 2009.

Henvendelse

Christian Gysting, tlf. 39 17 36 65, cgy@dst.dk